

De paus vraagt Giotto om een plan te tekenen voor de Sint-Pietersbasiliek.

Paus Benedictus XI (paus van 1303 tot 1304) wilde een plan laten tekenen voor de nieuwe kerk van Sint-Pieter. Hij stuurde een gezant naar verschillende architecten en kunstschilders. De man nam van elke kunstenaar die hij bezocht enkele tekeningen mee om aan de paus te tonen. Uiteindelijk kwam hij in Florence bij Giotto en legde aan de schilder uit wat de paus van plan was. Daarna vroeg hij om een tekening. Giotto nam een stuk papier, doopte een penseel in rode verf, drukte zijn arm stijf tegen zijn zijde alsof hij er een soort passer van maakte en tekende in één snelle beweging van zijn hand een perfecte cirkel. ‘Hier is uw tekening,’ zei hij met een glimlach. ‘Is dit de enige tekening die ik krijg?’ vroeg de gezant verbaasd. ‘Dit is meer dan genoeg,’ antwoordde Giotto, ‘u zult zien of de paus het begrijpt of niet.’ Toen de paus de tekening zag, begreep hij dat Giotto alle andere kunstenaars overtrof en gaf hem verschillende opdrachten.

Michelangelo verlaat Florence omwille van de godsdiensthervorming van Savonarola.

In Florence verscheen op de laatste dag van 1497 een merkwaardige constructie op de Piazza della Signoria bij het Palazzo Vecchio. In het midden was een grote piramidevormige trap aangebracht.

Op de onderste trede lagen valse baarden, maskers en vermommingen die voor het carnaval werden gebruikt.

Een trede hoger viel een verzameling gedrukte en handgeschreven boeken te zien van Latijnse en Italiaanse dichters. Onder andere het werk van Boccaccio en Petrarca. Iets hoger bevonden zich allerlei vrouwenspullen: spiegels, cosmetica en parfums.

Nog een trede hoger lagen luiten, harpen, speelkaarten en schaakstukken.

Helemaal bovenaan, op de hoogste twee treden, stonden schilderijen: portretten van mooie vrouwen met klassieke namen:

Lucretia, Cleopatra en andere.

Terwijl dit ‘vreugdevuur der ijdelheden’ werd aangestoken keken de stadsbestuurders toe vanaf de balkons van hun palazzi.

Er werd muziek gespeeld, de mensen zongen en de kerkklokken luidden.

Daarna begaf iedereen zich naar de Piazza di San Marco waar men zich in drie cirkels opstelde om te dansen. De monniken vormden de binnenste cirkel, om en om afgewisseld met jongetjes die als engelen verkleed waren. De cirkel daarbuiten werd gevormd door priesters. De burgers vormden de buitenste kring.

Dit alles gebeurde op aangeven van de dominicaan Fra Girolamo Savonarola die ervan overtuigd was dat hij door God gezonden was om het bestuur van de stad te hervormen. Het ambt van prediker was volgens hem het hoogste ambt na dat van de engelen. Alle uiterlijk vertoon en schoonheid moest vernietigd worden. Dit gebeurde op een moment dat de renaissance haar eerste hoogtepunt bereikte. Het uiterlijk van de Italiaanse mannen en vrouwen en hun dagelijkse gewoonten waren volmaakter,

mooier en verfijnder dan in enig ander tijdperk.

Rafaël Sanzio en Michelangelo Buonarroti

Omstreeks 1512 werkte Rafaël aan het fresco De triomf van Galatea in de Villa Farnesina in Rome. Michelangelo wist ervan en wilde graag het werk van zijn jonge concurrent zien. Hij verkleedde zich als boer en terwijl Rafaël en zijn leerlingen aan het middagmaal zaten, kwam hij bij de villa. Een knecht deed open. Met een hese en ruwe stem vroeg hij: 'Ik heb gehoord dat Rafaël in een van de zalen van dit paleis een zeegodin schildert. Ik heb zoiets nog nooit gezien en nu vraag ik u of ik het werk eens mag bekijken. Dan kan ik thuis aan mijn vrouw en kinderen vertellen dat ik een vreemd wezen heb gezien.' De knecht wilde hem eerst niet binnenlaten omdat hij opdracht had gekregen niemand toe te laten bij het schilderij. Maar Michelangelo hield zo lang aan tot de knecht toegaf. Deze bracht hem naar de zaal en liet hem alleen. Michelangelo nam een stuk houtskool dat hij daar zag liggen, klom op een bank en tekende in een ronde nis boven de deur een levensgroot hoofd in verkorting. Daarna vertrok hij stilletjes.

Toen Rafaël terug in de zaal kwam en de tekening opmerkte vroeg hij wie er tijdens het middagmaal in de zaal was geweest. De knecht zei dat er niemand was geweest, behalve een oude boer. Maar hoe die heette, dat wist hij niet.

Rafaël zei: 'Dan zal ik u vertellen wie die boer geweest is. Het was Michelangelo. Want niemand anders kan zo iets tekenen zoals je daar ziet!'

Toen de opdrachtgever later wilde dat het ronde vlak ook zou beschilderd worden antwoordde Rafaël: 'Die tekening is zo kunstig gemaakt dat niemand dit beter kan. Ik wil er niet aan komen en mij lijkt het het beste dat het zo blijft. Het is een volwaardig kunstwerk!'

Michelangelo, Rafaël Sanzio, Bramante en de Sixtijnse Kapel

De architect Bramante en de kunstschilder Rafaël waren jaloers op Michelangelo omdat Paus Julius II zo in de wolken was over de beeldhouwkunst van Michelangelo tijdens het werk aan zijn graftombe. Ze zonnen op een list. Ze vertelden aan de paus dat het ongeluk bracht om nu al een graftombe voor zichzelf te laten maken. Zodra de tombe af was, zou hij sterven. Hij kon beter het werk aan de graftombe laten stilleggen en Michelangelo de opdracht geven om het plafond van de Sixtijnse Kapel te schilderen. De paus geloofde hen en liet het werk aan de graftombe stilleggen. Rafaël en Bramante hoopten daarmee Michelangelo in verlegenheid te brengen omdat hij weinig ervaring had met het schilderen van fresco's. De paus zou dan weer met meer lof over het werk van Rafaël en Bramante spreken. Michelangelo nam enkele ervaren frescoschilders in dienst en liet hen een aantal proeven maken. Die waren echter voor hem niet goed genoeg en hij ontsloeg iedereen. Daarop begon hij zelf te schilderen en pas toen het werk bijna klaar was liet hij het publiek toe. Rafaël was zo overdonderd door het werk van Michelangelo dat hij prompt zijn eigen stijl aanpaste.